LAIKAS

Nr. 455
XXII M.

PERIODICO QUINCENAL LITUANO — 11 DE NOVIEMBRE 1969

"EL TIEMPO"
Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires
T. E. 208 - 5027
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
Nr. 937.549
Director resp. — AGUSTIN STEIGVILA

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL
Franqueo Pagado
Conseción Nº 4015
Tarifa Reducida
Conseción Nº 1384

BRANGŪS RINKIMAI VOKIETIJOJE

RINKIMINĖS KOVOS REZULTATAI

Apie porą mėnesių Vak. Vokietijoje vyko įtempta rinkiminė kova, panašiai kaip stipriose futbolo rungtynėse. Svarbiausios ir stipriausios partijos: krikščionių demokratų ir socialistų "kovėsi" per radiją, televiziją, laikraščius ir net viešuose mitinguose. Iš viso per rinkiminės propagandos kovas buvo sužeistų 316 asmenų, tarp kurių 124 civiliai žmonės ir 192 policininkai.

Iš viso rinkimuose dalyvavo dešimt partijų, tarp kurių ir nacionalistų, bei komunistų. Visi Vokietijoje jautė, kad šių metų rinkimai bus lemiami. Socialistų ir laisvųjų demokratų atstovai net buvo nuvykę į Maskvą pasitarti su Brežnevu. Žinoma Kremliaus valdovai labai šiltai priėmė šių dviejų partijų atstovus ir davė "nurodymus", kaip laikytis rinkimėnėje kovoje ir kaip vėliau susiblokuoti.

Socialistų partijos šefas Willius Brandt'as ir jo pagelbininkas finansų minist. Šileris pakėlė viską ant kojų, kad kuo plačiau ir sekmingiau praeitų propagandinė kova per spaudą, radiją, televiziją ir per rinkiminius mitingus. Visuose miestų ir k a i m ų kampuose buvo išlipinti propagandiniai plakatai, kurių tarpe daugiausia matėsi socialistų veidų.

Nenuostabu tat, kad rinkimo dienoje (rugsėjo 28 d.) socialistai pasistūmė pirmyn laimėdami 24 vietas daugiau parlamente, tuomi visai priartėdami prie krikščionių demokratų, kurie iš viso gavo 245 vietas, o socialistai 226. Krikščionių demokratai perdaug pasitikėjo savo stiprumu ir nedėjo visų pastangų rinkiminėje kovoje laimėti.

PRALAIMĖJUSI PARTIJA LAIMĖJO

Bet pats įdomiausias dalykas atsitiko su laisvųjų demokratų partija, kuri per rinkimus beveik pusę savo vietų parlamente pralaimėjo tegaudama per rinkimus tiktai 30 vietų. Bet tuomi pasinaudojo socialistai kurie jau prieš rinkimus atrodo buvo susitarę sudaryti koaliciją (nors apie tai niekur viešai nesiskelbė). Tuojau po rinkimų socialistai pasikvietė laisvuosius demokratus sudaryti koaliciją ir bendrą vyriausybę, nes kartu sudėjus abiejų partijų atstovus gaunasi dauguma - 256 prieš 245 atstovus

Krikščionys demokratai ir gi sujudo ir pradėjo derybas su laisvaisiais demokratais, siūlydami jiems pastovią koaliciją ir ministerių keletą svarbių postų. Derybos vyko prie uždarų durų. Tačiau viso dėmesio centre tapo laisvieji demokratai, kurie rinkimus praleimėjo, bet staiga besivaržant dviems partijoms dėl pirmenybės tapo iš tikrųjų laimėtojais.

Varžybas laimėjo socialistai ir prisitraukė prie savęs laisvuosius demokratus, kaip anksčiau buvo slaptai tartasi.

IŠLAIDAS TURĖS APMOKĖTI VOKIEČIŲ TAUTA

Vokiečių kalboje yra posakis "Wahltag ist Zahltag", išvertus išeitų, kad rinkimo dieną reikia apmokėti. Atrodo, kad šį kartą tas posakis tikrai pasitvirtins. Viena kad jau rinkiminė kompanija kainavo dideles sumas pinigų (kurių žinoma niekas neskelbia), bet kurias turės vokiečių tauta apmokėti vėliau.

Bet svarbiausia, socialistams paėmus valdžią į rankas, vokiečių tauta pradės iš naujo mokėti jau ne pinigais, bet nuolaidomis Maskvai, kuri labai yra suinteresuota kiek galint daugiau išgauti pažadų iš Vokietijos ir kiek galint greičiau sumažinti vokiečių atsparumą prieš rusus.

Šioje srityje Kremlius turi labai gerai išdirbęs savo planus: pamažu sumažinti Vak. Vokietijos pajėgumą, ją išimti iš NATo (Šiaurės Atlanto Apsiginimo pakto), sužlugdyti ūkinį gajumą - padaryti vis labiau priklausomą nuo Rytų bloko. Tuomi gali baigtis vokiečių ūkinis stebuklas, sunkiai atsiektas Adenaurio ir Erhardo.

KARTU NUKENTĖS IR VISA VAK. EUROPA

Išlaidas turės apmokėti netik vokiečiai, bet ir dalinai visa Vakarų Europa, kurios stipriausias šulas iki šiol buvo Vak. Vokietija, krikščionių valdoma. Susilpnėjus vokiečiams, savaime susilpnės ir NATO pajėgumas Vakaruose. Kremlius negalėdamas iš lauko nieko padaryti šiai tvirtovei, dabar pradėjo iš vidaus ardyti, bandydamas vieną ar kitą šulą išjudinti ir ištraukti, kad paskui visai susilpnėtų.

Reikia manyti, kad krikščionys demokratai dabar suprato savo padėties rimtumą ir pavojus ir darys viską, kad išlaikytų atsparumą prieš Maskvos puolimus. Tačiau ar tą pavojų mato socialistai? Čia yra pats svarbiausias klausimas. Iš priešrinkiminių kalbų ir veiksmų, nesinori tikėtis, kad socialistai atsisakytų nuo bendrystės su Maskva. O Maskva pasinaudodama tą "bičiulyste' gali įvesti taip vadinamą Trojos arklį Vokietijon, tai yra gali gražiai apstatyti.

Netolima ateitis parodys, kuria linkme pakryps Vokietijos nauja valdžia ir kuria linkme pradės vairuoti: Vakarų ar Rytų linkui.

K. A. S.

IŠ VISUR

• **Stalino duktė Svetlana Aleliujeva,** kuri dabar yra Š. Amerikoj, dovanojo Indijai 35 lovų ligoninę. Ligoninė jau atidaryta su labai kukliomis ceremonijomis netoli Allahabad, šiaurinėje Indijoje. Tą dovaną jį padarė savo mirusio vyro, Indijos komunisto Brajes Sings pagerbimui.

• **Lapkričio 14 d. Apollo 12** su trim astronautais pakils į mėnulį. Šį kartą jie turės didesnį judėjimo ratą ir išbus ilgesnį laiką mėnulyje. Jie bandys nusileisti į kraterį, kuriame randasi prieš du su puse metų nuleistas Surveyor 3 ir pargabenti jo dalis. Padarius jo dalių analizą bus žinoma kokią medžiagą ateityje teks vartoti norint į taisyti mėnulyje orinę basę ar kitokią statybą.

• **Lapkr. 4 d. Varig** kompanijos orlaivis p a k i l ę s iš E z e i z o s buvo pagrobtas ir nukreiptas į Habaną, Kuboje. Orlaivis turėjo 89 keleivius ir 12 įgulos tarnautojų. Pagrobėjai 5 jauni vyrukai (apie 18 - 20 metų amž.) ir viena mergina. Kitą dieną orlaiviui buvo leista palikti La Habana aerodromą.

LIETUVIŲ PARAPIJA AVELLANEDOJE

Jau greitai sukaks 30 metų kaip Buenos Aires priemiestyje, Avellanedoje įsikūrė lietuviška parapija, kuriai nuo pat pradžios vadovauja kunigai marijonai. Nors buvo sunki pradžia, bet parapija vis stiprėjo ir augo, kuri savo viršūnę pasiekė apie 1950 metus, kai iš Europos atvyko naujų lietuvių banga.

Per tuos 30 metų per Aušros Vartų parapiją perėjo nemaža lietuvių. Nekalbant apie pakrikštytus vaikus, apie suteiktus moterystės sakramentus, per šią parapiją perėjo visa eilė veikėjų, sukūrė ansamblius, jaunimo grupes, šeštadienio mokyklą ir kita. Tai lyg kokia lietuviškumo sala svetimoje jūroje.

Prieš 20 metų pasirodė ir lietuviškas laikraštis "Laikas", kuris plačiai informuoja apie lietuvišką veiklą, skleidžia nuolatos religinę ir tautinę mintį, turi suspietęs apie save visą šeimą skaitytojų. Be to didesnių švenčių metu Aušros Vartų parapijoje suvažiuoja tautiečiai iš visų Buenos Aires apylinkių.

Šioje parapijoje kunigai marijonai turi teisę krikštyti visų lietuviškų šeimų vaikus, kur jie begyventų čia gali priimti moterystės sakramentą kiekvienas lietuviškos kilmės jaunuolis ar jaunuolė. Čionai yra daromos krikšto metrikos, kurios tinka pensijai gauti. Be to šioje parapijoje gali kiekvienas lietuvis atvykęs pasitarti įvairiais savo gyvenimo klausimais. Parapijos raštinėje dirba lietuvės, kurios lietuviškais visais reikalais atlieka patarnavimus.

o — o — o — o — o — o — o — o — o — o

Lietnvių parapija turi ir savo pagalbines mažas filiales, arba pamaldų vietas, kur kiekvieną mėnesį bent po kartą atvyksta lietuvių kunigas, kaip Berisse, Temperley ir Villa Lugano. Tenai irgi susirenka lietuviai, kurie lietuviškai gieda ir meldžiasi.

Berisso lietuviams pamaldos laikomos Maria Auxiliadora bažnyčioje kas antras ir ketvirtas sekmadienis 17.30 val. Temperley kiekvieną trečią sekmadienį, ir Villa Lugano kiekvieną pirmą mėnesio sekmasienį tą pačią valandą.

Būtų gražu, kad šių filialių lietuviškos kolonijos turėtų ir savo mažą komitetą, kuris tvarkytų bažnytinius reikalus ir padėtų kunigui orientuotis padėtyje: nurodyti ligonius, senelius ir tt. Vienu žodžiu pasauliečiai galėtų daug kunigui padėti, jeigu būtų susibūrę į komitetą ar kitą kurį vienetą.

Žemaitis.

Lapkričio 29 d. 21 val. Dr. V. Kudirkos rūmų patalpose, Av. S. Martin 3175, Lanus, SLA Pirmas Skyrius rengia

NAKTINĮ ASADO (asado nocturno)

Programoje dainos, kurias atlieka Robertas Pocius ir Eduardas Jurkevičius su gitarų palyda. Šokiai grojant orkestrui MEGATONES. Rengėjai prašo įsigyti bilietus iš anksto arba užsakyti telefonais: L. Stankevičius 241-0933, J. Simanauskas 241-7942 ir J. Rudėnas 69-7532.

Visi maloniai yra laukiami šiame parengime.

SLA Pirmo sk. Valdyba.

"JUBILADŲ" TRADICINIAI ASADO PIETŪS
A. L. CENTRE Sekmadienį 7-12-69, 12 val.
Tabarė 6950, V. Lugano, Bs. Aires.

Tai bus tradiciniai "Jubiladų" pietūs į kuriuos įžangas reikalinga įsigyti iš anksto arba užsisakyti telefonais: V. Misiūnas 60-2830, A. Misiūnas 60-0402, Birutė Daratėnienė 60-3834, D. Bražionis 60-0928, A. Katinas 60-4103.

A. L. Centro Valdyba.

PIRMAS LIETUVIŲ LIAUDIES DAINŲ FESTIVALIS

A. L. Centras 1969 metų lapkričio (Noviembre) 15 d. 21 val. Dr. J. Basanavičiaus salėje rengia **Lietuvių Senelių Židinio** naudai

DIDINGĄ VAKARĄ

Programoje: Lietuvių liaudies dainos.

Solistai: U. Blumbergienė, A. Griška, O. Ožinskienė, R. Pocius, A. Rastauskas, E. Runimienė, A. Šimaitis, A. Šimkūnienė, Z. Valatkaite, M. Zavickienė.

Pianistai: I. Andriauskas, E. Mikučionienė, N. Zavickaitė.

Akordeonistai: R. Katunskis, L. Rudėnas, O. Misiūnas, J. Wychlo.

Chorai — dalyvauja 10 liaudies chorų.

Po programos įvairumai, užkandžiai ir šokiai.

A. L. Centras maloniai kviečia visus atsilankyti į šį įdomų parengimą ir tuo paremti Senelių Židinio statybą.

A. L. Centro Valdyba.

BENDRAS METINIS PIKNIKAS
Parke Pereyra Iraola

įvyks sekmadienį, 23-11-69.
Šiemetiniam bendram draugijų piknikui vadovauja A. L. Centras.
Dalyvauja sostinės, Lanus ir Berisso lietuvių draugijos.

ANTANUI MASIULIONIUI mirus, jo liūdinčiai žmonai Pranciškai, sūnums Antanui ir Juozui, reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Elzė Masiulionienė su dukromis
Konstancija ir Lucija.

Pačiame gyvenimo žydėjime palikusiam šį pasaulį VYTAUTUI PLAČIAKIUI jo liūdinčią žmoną Valę, sūnų Leonardą, pp. Jarašiūnų, ir Balnių šeimas giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Valerija, Kazimieras, Artūras ir Lilė Kaminskai.

LIETUVIŲ AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS METINĖ ŠVENTĖ 16.XI.69 M. 10 V. IŠKILMINGOS MIŠIOS

LIETUVIAI PASAULYJE

• **Lietuvis admirolas Fred Edvard Bakutis,** ištarnavęs JAV karo laivyne 38 metus, išėjo į pensiją. Gimęs Š. Amerikoje 1912 m. Jam teko būti Havajų jūros fronto vadu ir Pearl Harbor karinio uosto viršininku. Japonų pašautas visą savaitę plūduriavo guminėje gelbėjimosi valtelėje Ramiajame Vandenyne kol jį išgelbėjo amerikiečių laivas. Jam teko tada nusukti galvą valtelėn nusileidusiam paukščiui valgyti žalią mėsą ir gerti kraują.

• **Dr. Steponas Didrikis,** susirgęs širdies negalvimu, mirė Rytų Vokietijoje, Ludwigslust mieste, kur jis buvo atsiduręs su šeima II Didž. Karo metu. Buvo gimęs Kudirkos Naumiestyje, baigęs Kybartų gimnaziją, mediciną —Vienoje. Ludwigsluste vertėsi medicinos praktika.

• **Rūta Mockutė** baigusi psichologijos studijas Illinois universitete paskirta naujai atidaryto South Suburban psichiatrijos centro direktore. Ji yra baigusi lituanistinę mokyklą, dalyvavusi liet. jūrų skaučių veikloje eilę metų šoko Klevelando ''Grandinėlėje".

• **Vytas Vincas Vosylius** žuvo Vietname. Jo šeima gyvena East Saint Louis Ill. JAV.

• **Klevelande buvo pagerbta 100 metų** sulaukusi Ona Stankutė - Razgaitienė, išauginusi 10 vaikų, kurių šiandieną tėra gyvi du sūnūs ir dvi dukterys. Pagerbtuvių metu gubernatorius jai pasiuntė per savo atstovą specialų sveikinimo raštą.

• **Leokadija Aleknavičiūtė** iš Brazilijos išplaukė į Portugaliją, kur ji studijuos mediciną. Tai gražus nuopelnas Lietuvių Bendruomenės Savitarpio Paramos Tarnybos. Ji sukėlė gerą dalį lėšų. Prie jų prisidėjo dar kitų geradarių dovanos ir taip mergaitei atsivėrė kelias į gydytojos profesiją.

• **Jauno, 30 metų amž. lietuvio skulptoriaus** Antano Brazdžio kūrinys — 14 pėdų aukščio nerūdijančio plieno skulptūra vardu "Ritualas'' — papuošė naujo pastato, Woolgate House, fasadą Londono vidurmiestyje, Basinghall gatvėje. Spalio 7 d. šį viešą Londono papuošalą iškilmingai atidengė Did. Brianijos Meno Reikalų ministrė Miss Jennie Lee.

E.

• **Dienraštis "Draugas''** paskelbė Devynioliktąjį Romano Konkursą. Už geriausį kūrinį autoriui skyriama — 1.000 dol. premija.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

KAULAI IŠ SIBIRO Į LIETUVĄ

Jurgis Biliūnas — artimas rašyt. J. Biliūno giminaitis — gyvendamas Amerikoje, drauge su kitais lietuviais 1921 m. gegužės 31 d. buvo nuvykęs pas JAV prezidentą Warren G. Harding prašyti kad Lietuva būtų pripažinta de jure. Ta proga prezidentui buvo įteikta 140 knygų su milijonu parašų.

Parvykęs į neprikl. Lietuvą, J. Biliūnas buvo daugelį metų Kurklių valščiaus viršaičiu. Bolševikams okupavus Lietuvą, Biliūnai buvo išvežti į Sibirą. Ten jis ir mirė, prieš mirdamas prašė "Aš norėčiau, kad mano kaulus kas parvežtų į Lietuvą, į Kurklius''.

Jo artimieji vykdydami mirusiojo paskutinę valią, palaikus parvežė ir praeitų metų liepos mėn. palaidojo Kurklių kapinėse prie 1941 m. žuvusių lietuvių. Pagaliau palaidotas Lietuvos žemėje, dėl kurios jis tiek daug dirbo.

"Tėvynė''.

• **Grupė rusų komunistų agitatorių** vėl buvo atsiųsta į okupuotą Lietuvą. Jie aiškino mūsų tautiečiams paskutinio kompartijos suvažiavimo Maskvoje nutarimus. Grupei vadovavo J. Buzulukovas. Jie aplankė Kauną, Vilnių, Klaipėdą, Šiaulius. Lietuvoje išbuvo 11 dienų.

• **Palocėlio piliakalnis** prie Seredžiaus, Kauno apskr., kaip praneša sovietų spauda, esąs baigiamas "tarybinės technikos'' priemonėmis griauti. Jis stovi prie Dubysos ir turi labai seną praeitį. Pananšiu būdu irgi griaunamas ir legendinis Birutės pyliakalnis Ariogalos apylinkėse.

• **Durpių kasimas,** trūkstant miško, ir kitos kuro medžiagos, kasmet didinamas. Ateinančiais metais užplanuota iškasti 2.800 tūkstančių tonų durpių, iš kurių 47,2 proc. skiriama žemės ūkiui.

• **Vilniuje, rugpiūčio 1 d.** mirė Anelė Rastenytė 88 metų amž. Apie 20 metų buvo vilniečių gerai žinomo knygyno Aušros Vartų gatvėje vedėja. Lenkų administracijos akyse ji buvo savininkė, nors istikrųjų knygynas buvo šv. Kazimiero Draugijos. Knygynas veikė užmaskuotas kaip devocionalijų parduotuvė, o tačiau tai buvo vienas iš svarbiųjų lakatų, per kurį nemaža Vilniaus krašto lietuvių gaudavo knygų iš Kauno. Velionė priklausė prie lietuviškosios Vilniaus "įgulos'' ("kas bus, kas nebus, iš Vilniaus nesitraukkim''), nuo 1910 metų, taigi atlaike joje kone 60 metų.

• **Didžiausia alaus darykla** šiuo metu Lietuvoje yra "Ragutis", kuris paskutiniu metu smarkiai padidintas, pristatant naujų pastatų. Vilniuje įvykusiame baltiečių alūdarių konkurse geriausiu Pabaltijy buvo pripažintas "Ragučio'' gaminamas "Žigulinis" alus. Pirmos premijos taip pat buvo paskirtos Vilniaus "Tauro" alui "Maskva'' ir Rygos ''Aldario" daryklos alui "Aldaris".

• **Paviršulio Tyrulio pelkės,** netoli Radviliškio, kuriose gausu paukščių ir žvėrių, ten peri gervės, tetervinai, gulbės, kur laikosi daug laukinių žverelių, dabar paverstos draustiniu plotu - nebus leidžiama medžioti.

• **Dr. A. Jurgilionis,** vienas iš uoliausių neprikl. Lietuvos sporto vadovų, sulaukė 75 metus. Jis buvo 1934 m. įsteigtų Kūno kultūros rūmų direktorius, taip pat tais laikais plačiai paplitusios Sporto Rūmų Talkos - "Sportūtos" organizatorius Po karo A. Jurgilionis dirbo parazitologijos institute Vilniuje, šalia to studijavo gerontologiją — ilgo gyvenimo mokslą. Šiuo metu dirba eksperimentinės medicinos institute.

• **Grupė šiaurės vietnamiečių** atvyko į Klaipėdą, kur jie pasimokysią kaip reikia statyti didesnius okeaninius laivus.

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

KNEIPPO AKTUALUMAS MUSŲ LAIKAMS

Kneippas, kuris buvo praktiškas žmogus paliko didelį nuopelną visai žmonijai, parodydamas kaip reikia sveikai gyventi, kad nesirgti, susirgus kaip be tablečių išsigydyti. Kai pagalvoju apie senesnius laikus ir mūsų mamytes kaip jos žinojo, kuriam skausmui kiekviena vaistažolė yra naudinga ir padeda. Sveiku protu mokėjo prakaitavimo būdu pagydyti nuo persišaldymo. Šiandien kuo daugiau žmonija modernėja ir kuo daugiau vaistų išranda, tuo labiau žmonės silpnėja, nes nustoja sveiko galvojimo: valgo kas gomuriui patinka, triukšmauja, kada turėtų ilsėtis ir miega, kada turėtų dirbti.

Nenuostabu, kad beveik didesnė žmonių pusė yra nervuoti, negali miegoti, negali paskui dirbti, skundžiasi galvos skaudėjimu, vidurių negalavimu, o atsigaivinimui geria stprią kavutę ar stikliuką, bei rūko per dieną po vieną pakelį cigarečių ir paskui skundžiasi, kad kasdien eina blogyn, kad neturi apetito ir paskui atsiranda ligos, nuo kurių nėra vaistų. Vis tai nuo neprotingo gyvenimo būdo, žmonės pamažu patys save užmuša.

Kneippas nurodė viso g y v e n i m o programą savo knygoje: "Taip privalote gyventi", kur jis kalba apie viską: apie butą, apie drabužį, lovą, apie valgį, judėjimą, darbą, poilsį ir sveikatą. Savo giliu ir praktišku protu jis duoda aiškius ir konkrečius nurodymus, juos gražiai dar padabindamas jumoristine forma.

Jis juokiasi iš savo laiko žmonių, kurie sveikiausią maistą sušeria arkliams ir kiaulėms, o patys maitinasi pačiu nesveikiausiu maistu, todėl arkliai ir kiaulės gražiai atrodo, o žmonės sumenkėję. Kas iš žmonių šiandien dar valgo sveiką juodą grubią duoną, kas valgo žalias ir sveikas daržoves bei vaisius, kur slepiasi sveikata, visi vitaminai.

Juk ir pas mus Argentinoje daugumas žmonių miršta anksti ne dėl to, kad nedavalgė, bet kad nesveikai valgė, visą laiką kemša mėsą ir kitus nesveikus valgius, dar palaisto cheminiu vynu. Tat nenuostabu, kad greitai paseno ir susirgo, pasidavė paskui neva ''likimui'', apsileido ir ne laiku apleido šį pasaulį.

O vis dėlto nėra geresnio gydytojo, kaip laiku savo sveikatos palaikymas nuolatiniu judėjimu, sveiku maistu, švara, gera ir sveika nuotaika, gryna sąžine. Savaime suprantama, kad gydytojai atlieka irgi savo misiją prie ligonio jei jie pataria kaip žmogui gyventi, kaip nuo ligų apsisaugoti, kad ir be tablečių žmogus galėtų ramiai ir sveikai gyventi, dirbti ir ilsėtis. Gydytojas atlieka savo pareigą, kai jis tampa žmogaus patarėjas, jo draugas.

Toks buvo Kneippas, nors jis nebuvo joks gydytojas, tik paprastas klebonas, bet turėjo plačią širdį ir praktišką galvoseną.

GYDYTOJAI TĘSIA KNEIPPO GYDYMĄ

Kneippas suprato, kad naujas gydymo būdas gali pasibaigti su jo mirtimi, todėl stengėsi savo mintis plačiai paskleisti visuomenėje per spausdintą žodį. Jis parašė tris dideles knygas: ''Mano vandens gydymas'', "Taip privalote gyventi'' ir "Mano Testamentas". Visose trijose knygose jis išdėsto netik vandens naturalią gydymo galią, bet kartu duoda ir viso žmogaus gyvenimo sveikatingumo sąlygas: gryną orą, sveiką sportą, vandens pritaikymą, sielos švarą ir kita.

Kad jo paprastas ir sveikas galvojimas turėjo didelio pasisekimo rodo tas faktas, kad jo knygos buvo tuojau išpirktos, reikėjo kartoti laidą po laidos. Be to jis nuolatos turėjo pacientų, nors jam ir buvo draudžiama užsiimti ligonių gydymu. Tuomet jis labai trumpai pasiaiškindavo: "Aš duodu tiktai gerus ir praktiškus patarimus, o patarimus duoti negali niekas užginti. Beto, jei aš gydau, tik tokius ligonius, kuriuos gydytojai atsisako gydyti". Atsitikdavo, kad jis būdavo pašauktas prie ligonio, kuris buvo marinamas, bet Kneippas pirma negu pradėjęs mirštančio maldas, liepdavo ligonį tuojau įvynioti su šaltais kompresais, ir štai ligonis pagydavo.

Gal gydytojams nepatiko jo elgesys, nes jis parodė, kad natūralus gydymas gali daugiau negu visi daktariški išradimai, o gal ir dėlto, kad jis beveik nieko nuo savo pacientų neimdavo, tiktai laisvą auką. Vienu žodžiu gydytojai jį persekiojo, ne kartą buvo apskundę ir padavę į teismą, bet jis visur be jokio advokato pats apsigindavo.

Matydamas, kad po jo mirties gali tas labai gražiai pradėtas žmonių gelbėjimo darbas baigtis, Kneippas sumanė ieškoti prijaučiančio gydytojo, kad jam patikėti visas paslaptis ir perduoti visą savo patirtį, kad toliau jau gydytojo rankose vyktų gydymas. Ir štai surado pirmą gydytoją Baumgarteną, kuris su visa siela ėmėsi Kneippui padėti ir po jo mirties tęsė naują metodą toliau, perduodamas kitiems gydytojams.

Šiandien Kneippo gydymas yra gydytojų rankose. Vien Bad-Worishofene jų yra apie 50, neskaitant jau kituose Vokietijos ir užsienio miestuose. Taigi dabar Kneippo gydymo metodas jau nėra jokia paslaptis, nėra joks tabu, bet visiems gerai žinomas ir moksliškai priimtas ir patvirtintas.

Kasmet Bad - Worishofe vyksta paskaitos, kurias klausyti gali atvykti kiekvienas, kuris domisi. Teko taip pat man išklausyti pačių garsiausių Kneippo metodo gydytojų paskaitų, kuriose buvo duodama labai konkretūs nurodymai kaip žmogui sveikatą išlaikyti natūraliu būdu, o susirgus taip pat visai natūrliu būdu pasigydyti.

Vokiečių patarlė sako: "Was der Mensch isst, das er ist", išvertus būtų, "ką žmogus valgo, toks ir yra''. Jei valgo sveikai, yra sveikas, jei valgo nesveiką maistą, vėliau ar ankščiau pasidaro ligonis. Tas pats pasakytina ir apie gryną orą, nes kokiame ore žmogus praleidžia daugiausia laiko, toks ir jo kvepavimas, o koks kvėpavimas, tokia ir sveikata. Einant dar toliau galima pasakyti, ką žmogus galvoja, ar savo širdyje nešioja, toks ir jo gyvenimas.

Nes juk galima užsinuodyti netik su netinkamu gėrimu, ar valgiu, bet lygiai ir su netinkamomis mintimis, su pagiežos, neapykantos jausmais, kurie nuolija žmogų, jo visą gyvenimą, gadina tulžį ir kepenis ir nelaiku nuvaro į kapus. Kas tokius nuodus nešioja savo širdyje, tas tampa ligoniu.

Vienintėliai vaistai čia yra švarus ir grynas minčių pasaulis, pilnas geros nuotaikos ir džiaugsmo. Vieną kartą pas mane atėjo viena moteris, kurią atsiuntė vienas gydytojas, nes nieko nerado, bet gerai suprato, kad jai ko nors trūksta, ji jaučiasi prislėgta ir nelaiminga. Kiek pasikalbąjęs, pastėbėjau, kad ji tikrai serga melancholija, tai yra liūdnumo liga. Tat teko jai "prirašyti" dvasinį receptą, nes tokiai ligai kitų vaistų nėra. Teko nurodyti, kaip ji vėl gali atgauti prarastą lygsvarą dėl motinos mirties, kaip ji toliau gali irgi laimingai gyventi.

Kaip dažnai žmonės dėl artimo staigios mirties ar kitos kokios nelaimės tampa priblokšti ir neranda niekur vaistų, nei patarimo. O visdėlto yra jiems dvasiniai vaistai, yra būdas kaip vėl grįšti į savo normalų gyvenimą ir su nauja energija pradėti savo darbą. Tai yra dvasinė higiena, tai yra dvasinis sielos gydymas, kuris nemažiau svarbus už kūno.

Taigi Kneippo gydyme įeina visas žmogus su kūnu ir siela ir tik tokiu pilnu gydymu galima ligonį atstatyti, sugrąžinti jam pasitikėjimą ir džiaugsmą vėl gyventi ir kovoti.

(bus daugiau) **kun. Augustinas.**

Mokslas + Menas + Literatūra

DR. V. KUDIRKOS 70 M. MIRTIES SUKAKTIS

Vincas Kurirka gimė 1858 m. gruodžio 31 d. Paežerių km. Vilkaviškio apskr. Jo tėvai vidutiniai ūkininkai. 1881 m. baigė Marijampolės gimnaziją ir įstojo į Varšuvos universitetą medicinos fak. Iš tėvų paramos negaudamas turėjo pats užsidirbti pragyvenimui ir studijoms. Vargdamas ir sunkiai gyvendamas baigė mediciną 1890 m. apsigyveno Šakiuose jau kaip gydytojas. Žydams boikotuojant, turėjo apsigyventi klebonijoj, o ligonis priiminėti klėtyje. Teko pabūti ir kalėjime. Dėl sunkių gyvenimo sąlygų gavo džiovą, kurią stengiasi išgydyti važinėdamas į šiltus kraštus, bet neturėdamas lėšų galop, buvo jos perverstas ir mirė 1899 m. turėdamas vos 41 metus. Paskutinius savo gyvenimo metus praleido K. Naumiestyje, kur mirė ir buvo palaidotas Naumiesčio kapinėse. Ant kapo pastatytas nulaužto ąžuolo formos akmens paminklas. Paminkle įrašyta Lietuvos himno posmelį — "Tegul saulė Lietuvos . . ." žandarai iškapojo. Tik laisvos Lietuvos metais paminklas buvo atnaujintas.

KUDIRKOS ASMUO

V. Kudirka buvo nepaprastos dvasios ir nepalaužiamos valios žmogus. Jo gyvenime yra daug dramatinių momentų. Kilęs iš lietuviškos šeimos, iš tėvo paveldėjęs kietą valią ir savarankų būdą, iš motinos palinkimą į grožį, į meną ir širdies švelnumą. Marijampolės gimazijoje, Seinų seminarijoje ir iš pradžių Varšuvos universitete pasiduoda stipriai lenkų kultūros įtakai, laiko save ponaičiu, Lietuvos reikalus visai pamiršta. Tačiau pirmojo "Aušros" numerio, ypač dr. J. Basanavičiaus asmenybės paveiktas, staiga atsiverčia ir su nepaprastu visų savo jėgų įtempimu, per paskutinius savo gyvenimo 10 metų, padaro Lietuvai tiek, kaip kitas per visą savo amžių nebūtų įstengęs padaryti. Nuo 1885 aktyviai pasireiškia lietuvių spaudoje, 1889 m. įkuria "Varpą", daugybę jo puslapių pats prirašo, verčia į lietuvių kalbą didelius literatūros veikalus, visomis jėgomis žadina lietuvų tautinę sąmonę, grindžia visai realius pagrindus Lietuvos prisikėlimui. Ypatingai jaudina mus paskutiniai V. Kudirkos gyvenimo metai. Ligos palaužtas gulėdamas lovoje, jis be pertraukos rašo ir rašo. Čia pat uždega žvakę, kad atėjus žandarmas galėtų sunaikinti pavojingus rankraščius.

Dr. Kudirka buvo švelnaus linksmo būdo. Mėgo draugiją, pasilinksminimus, šokius, dainas. Pats gerai griežė smuiku komponavo muziką, gražiai piešė, turėjo gražią rašyseną. Gydytojo profesijos nemėgo, buvo daugiau visuomenininkas. Gyvenimo pabaigoje turėjo tik vieną palinkimą — dirbti.

KUDIRKA — NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS VIZIJA

Kudirka visą savo trumpą gyvenimą pašventė Lietuvos žadinimui. Mirė jaunas, troško gyventi, bet ne sau, o Lietuvai. Viengungis ir vienišas, neturtingas, dirbo ir triusė išnaudodamas kiekvieną gyvenimo minutėlę. Mūsų visoje

Lietuvos laisvės kovotojas dr. V. Kudirka.

tautos istorijoje nėra tokio kito vyro, kuris taip užsispyrusiai būtų dirbęs ir vien tik tėvynės reikalui. Nepajėgdamas, rašė lovoje, iškart sėdėdamas ir galų gale gulėdamas.

1899. 10. 10. dar tik mėnesį prieš savo mirtį, jau visai džiovos nukamuotas, rašė viename laiške:

"Da vienas dalykas man rūpi, o tai, kad galėčiau suspėti su "Juoda Žeme — (M. Radzevičiūtės apysakos vertimas), tur būt da suspėsiu, norint giltinė, gana arti suka aplink mane . . ." (Kalba palikta originali. Red.).

Besilpstantį daktarą aplankė jo bučiuliai. Atsisveikinant jis jiems pareiškė: "Atsiminkite, tautos atgijimas gimęs Suvalkų gubernijoje. Suvalkiečiai pirmi stojo į kovą už savo tautos sumindžiotas teises, pirmi nukentėjo. Dabar kauniečiai turės įtempti jėgas, turės audrą išlaikyti. Jums prisieis dabar visus sunkumus pakelti."

Tai ne kokio uzurpatoriaus, bet pirmųjų pozicijų vado, vado iš pašaukimo, įsakymas gyviesiems.

Tada kai daugelis nedrįso nė svajoti apie savo tautos laisvę, Dr. Kudirka tvirtai tikėjo Lietuvą laisvei prisikelsiančią.

Būsimos laisvos Lietuvos regėjimas pas dr. Kudirką apsireiškė rimtai analizuojant gyvenimo raidą. 1890 m. "Varpe" randame tokį politinį samprotavimą, kuris teisingas yra ir šiandieną:

"Dvigalvis šiaurių erelis, idant galėtų išsyk praryti visus svetimus gaivalus (tautas, valstybes. Red.), ant kurių užtūpė ir įleido nagus, tai tikrai turi mažai galvų. Kažin ar dvi galvos erelio ant ilgo įstengs tarnauti neišpasakytam godumui jo pilvo? Ar, turint tiek daug kasnių ir ryjant tip greitai juos, šiaurių erelis negaus tik sugedima vidurių?"

Iš dr. Kudirkos giminių pasakojimų, išliko mums toks didelis ir pranašingas laisvos Lietuvos regėjimas. Tas regėjimas - vizija - išreikšta paprastais, bet galingais žodžiais:

"Jonieškute, (daktaro sesuo) kai būsi miestе pažiurėk, ten dabar parašyta rusiškai. Ateis gi laikas, kada ten bus parašyta lietuviškai. Eisi bažnyčion, laisvai į lietuvišką maldaknygę rūtų šakelę įsidėjusi. Visur ir viskas bus lietuviška. Jonieškute, viskas bus lietuviškai! Aš jau to nesulauksiu, bet tu dar gali sulaukti . . ."

Net susirgo sesuo susijaudinusi, anot Tumo, kai sykį nuvažiavusi į Vilkaviškį, pamatė plėvėsuojant lietuviškas vėliavas ir vien tik lietuviškos krautuvių iškabos tesimatė. Taip tiksliai ir teisingai buvo brolio išpranašauta.

Dr. Kudirkos regėjimas tapo tikrenybe — 1918 m. vasario 16 dieną. Mes anuo iš naujo gyvu regėjimu privalome tikėti ir stebėti kaip kovon šaukiančią krivulę, o dr. V. Kudirkos raštus, skaitykime kaip kario užrašus atliktus mūšių tarpe. Ir kaip Kudirka rašė, taip šaukime ir mes:

"Lithuanus sum, lithuanici nihil a me alienum considero". — lietuvis esu, ir viskas kas lietuviška man artima!

O. K.

MIRĖ KOMPOZITORIUS JUOZAS BERTULIS

Čikagoje po operacijos Šv. Kryžiaus ligoninėje rugsėjo 13 d. mirė Juozas Bertulis, ilgesnį laiką vargoninkavęs Aušros Vartų parapijoje Čikagoje. Velionis buvo gimęs 1893 m. sausio 1 d. Joniškyje. 1914 m. baigė Žagarės vidurinę mokyklą, 1918 m. Šiaulių gimnaziją, 1924-1928 m. mokėsi Klaipėdos muzikos mokykloje. 1941 m. kompoziciją gilino Vokietijoje. Nuo 1915 m. su pertraukomis mokytojavo įvairiose mokyklose. 1928 - 1938 m. buvo Klaipėdos muzikos mokyklos mokytojas, inspektorius ir vicedirektorius. Parašė apie porą šimtų įvairių kompozicijų, simfoniją "Pavasaris", operetę "Abejotinas asmuo", "Missa Requiem", 7 baletus, daug dainų ir giesmių. Postaruoju metu parašyta "Sugrįžimo giesmė" susilaukė pasisekimo mokyklų šventėje Čikagoje. Išspaudino "Muzikos metodikos vadovėlį" ir "Žaidimų rinkimėlį". Amerikoje gyveno nuo 1950 m.

Prieš porą metų a.a. Bertulio žmona atvykusi į Argentiną atostogoms, netikėtai mirė Bs. Aires mieste. Jos kūnas buvo pergaventas į Š. Ameriką ir palaidotas Čikagoje.

• **Kas vasarą** vis naujų bėdų Lietuvoje atsiranda dėl šernų. Viename Šakių rajono kolchuoze šernai įniko knisti kviečius. Liepos 30 vakarą keli vyrai išėjo su šautuvais knisikų patykoti. Tokios medžioklės leidžiamos tik iš bokštelių, bet vyrai nutarė nepaisyti taisyklių ir įsitaisė pakrūmėse. Tik po vidurnakčio išgirdo kviečiuose kažką sušlamėjus. Vienas iš medžiotojų nutarė pabaidyti tuos menamus šernus ir pavaryti juos kitiems laukiantiems tiesiai priešais. Bet kitas medžiotojas, pamatęs mėnesienoj kažką judantį, prisitaikė ir . . . nušovė draugą. Vienas į kapus, kitas — į teismą, o šernai ir toliau knisa kolchozo kviečius . . .

(Elta)

Mielas skaitytojau, ar jau užsimokėjai "LAIKO" prenumeratą?

SLA pirm. L. Stankevičius, jam vadovaujant įvyks dr. V. Kudirkos 70 m. mirties minėjimas. XI.16. 16 val.

• **Los Angeles Times** liepos 2 d. įdėjo savo nuolatinės bendradarbės Sharon E. Fay stambų iliustr. straipsnį apie Pietų Kalifornijos lietuvius, kuriame išsamiai aiškina, kodėl tie žmonės, nors jau ir Amerikos piliečiai ir čia "tvirtai įleidę šaknis", vis dar daugiau rūpinasi savo pirmykšte tėvyne Lietuva ir tebepuoselėja lietuviškas tradicijas. Paaiškinimas tas, kad didžiuma lietuvių Pietų Kalifornijoj beesą ne ekonominiai emigrantai, o politiniai egzilai: ne savo noru geresnio gyvenimo beieškodami atsidūrę Amerikoj, o rusų bolševikų teroro vejami priversti palikti tėvynę.

"Mus išmetė iš mūsų krašto. Mes buvom patenkinti tenai," — perduoda straipsnio autorius prel. J. A. Kučingio žodžius, kurs paaiškino kad:

"Kaip visi priverstieji pasitraukti, mes nešamės su savim misiją pagelbėti likusiems tėvynėj ir būti jų garsiakalbiais visam pasauly".

(Elta)

ŠYPSENOS

Prie Ussuri upės

Toje vietoje, kur įvyksta kovos tarp raudonųjų kiniečių ir rusų, jau ir anksčiau vyko šaltasis karas. Kiniečių karininkas atvesdavo visą kuopą kareivių, sovietiniam pasienyje juos išrikiuodavo. Išgirdę komandą, kuopos kareiviai iškišdavo sovietams liežuvius, o paskui, drausmingai apsisukę, parodydavę rusams savo sėdynes. Tas kartojosi kasdien ilgą laiką, kol vienas rusų karininkas sugalvojo "atkirtį". Vieną dieną kiniečiai, atlikę paniekinančią rutiną, išgirdo rusų pusėje didelį juoką. Atsisukę kiniečiai pamatė tai, ko niekad nesitikėjo: visi rusų sargybiniai rankose laikė po didžiulį Maotsetungo portretą, o patys stovėjo už tų portretų pasislėpę. Nuo to laiko kiniečiai "provokacijas" nutraukė.

Naujas Mastas

Ar vienas viešas pagerbimas yra geresnis už kitą, labai sunku pasakyti. Amerikiečiai ir čia surado būdą apskaičiuoti — pagal šiukšlių kiekį. Apskaičiuota, kad po to, kai Niujorko gatvėmis pravažiavo iš erdvės grįžęs plk. Glennas, popierių atliekų ir kitokių šiukšlių surinkta 3.474 tonos. Po gen. MacArthurui surengto sutikimo šiukšlių būta 3.240 tonų. Po sutikimo Lindbergui šiukšlių buvo tik 1.800 tonų.

SEKMADIENIO RIMČIAI

NEIŠBRAUKTAS NĖ VIENAS ŠVENTASIS

KALENDORIAUS REFORMA

(tąsa iš praeito nr.)

Liturginio visos Bažnyčios kalendoriaus reforma pradėta popiežiaus Pijaus XII 1951 m., kai buvo pertvarkytos Velykų vigilijos (nakties) pamaldos. 1955 m., suprastinant švenčių laipsnius, 42-jų šventųjų šventės iš "semiduplex" laipsnio nukeltos,

Šventoji Teresėlė.

į "simplex" laipsnį o 32-jų šventųjų šventės liko tik minėjimas (commemoratio). Tai buvo pirmasis žingsnis pertvarkyti liturginį kalendorių.

Po kelių metų (1960) buvo paskelbtas liturginių taisyklių (rubrikų) kodeksas, pagal kurį išnyko devynių šventųjų šventės ir tam tikras skaičius vad. votyvinių Mišių, kurios nesiderino su liturgijos atnaujinimo dvasia.

Dabartinis liturginis visos Bažnyčios kalendorius, laikydamasis Vatikano II santarybos nurodymų (apie juos minėta augščiau), pirmoje vietoje pabrėžia Kristaus prisikėlimo faktą ir šventę. Pasiruošimui Velykoms yra skirtas iškilmingas ir drauge rimtas Gavėnios laikotarpis, o po Velykų — velykinis 50 dienų laikas iki Sekminių. Šie laikotarpiai yra laisvi nuo šventųjų švenčių, paliekant juos tik pačias iškilmingiausias, didžiausias šventes (sollemnitas) ir kaikurių žymių šventųjų laisvai pasirenkamą paminėjimą (commemoratio). Be to, pagrindinis Kristaus "mirusio ir prisikėlusio" faktas pratęsiamas vadinamu kalėdiniu laikotarpiu, susidedančiu iš 4 savaičių Advento ir kelių dienų po Kalėdų. Ir šis laikotarpis turi mažiau šventųjų švenčių, kad būtų pabrėžta jo reikšmė ir ryšys su Kristum. Savaime suprantama, kad sekmadieniai — Viešpaties dienos (Dies Dominica), kaip velykinės malonės išraiška, yra pirmesni už šventųjų minėjimą ir šventes.

Šitokioje dvasioje reikia suprasti liturginių metų cikle šventųjų švenčių vietą.

Jau minėta, kad oficiali ir liturginė Bažnyčios knyga yra "Martyrologium Romanum" - šventųjų sąrašas. Ten įrašyti šventieji yra Bažnyčios pripažinti žmonių užtarytojais pas Dievą ir todėl gali būti tikinčiųjų gerbiami, jų užtarimo prašoma. Nauji liturginiai nuostatai leidžia laisvomis nuo kitų privalomų švenčių dienomis švęsti ir kitų pasirinktų šventųjų šventę: kunigas gali laikyti Mišias garbei betkurio šventojo, įrašyto į Martyrologium Romanum. Tokiu nuostatu išplečiamas šventųjų pagerbimas: joks Bažnyčios pripažintas šventasis neturi likti pamirštas.

ŠVENTŲJŲ ATRANKA

Kokių kriterijų buvo laikytasi parenkant šventuosius į liturginį kalendorių?

1. **Visuotinumas.** Liturginis kalendorius neturi būti tik "romėniškas" o visuotinis — visos Bažnyčios, tad ir viso pasaulio šventieji bei jų šventės turi būti atstovaujami. Naujame liturginiame visos Bažnyčios kalendoriuje visi kraštai ras savo atstovus: Azija — Japonijos kankinius (vasario 6 d.), Šiaurės Amerika — Kanados kankinius (spalio 19 d.), Afrika — Ugandos kankinius (birž. 3 d.), Okeanija (Australija, N. Zelandija) — šv. Petrą Chanel (bal. 28 d.), Pietų Amerika — šv. Martyną Porres (lapkr. 3 d.) ir šv. Turibio Mongrovejo (kovo 23 d.). Taip visi Rytų ir Vakarų kraštai, kur tik pražydo šventumo žiedas, turi savo atstovus liturginiame kalendoriuje.

2. **Krikščioniškojo gyvenimo visuotinumas.** Yra šventųjų, kuriuos galima laikyti "tipiškais" Dievo Tautos atstovais, todėl jie yra pavyzdžiai visems, visų laikų žmonėms. Tokie ir parinkti pagal šį dėsnį.

3. **Atskirų krikščioniško gyvenimo sričių atstovavimas.** Naujame kalendoriuje tad rasime figūras tikrai didžiųjų šventųjų, kurie stebina pasaulį savo didvyriškais misijų, apaštalavimo, artimo meilės, neturto ir asketikos darbais.

4. **Istorijos laikotarpio atstovavimas.** Visais amžiais buvo šventųjų ir todėl liturginiame kalendoriuje jų yra iš visų Bažnyčios istorijos amžių.

(bus daugiau)

RELIGINĖS ŽINIOS

• **Psalmės žodžiai mėnulyje.** Visi trys "Apolo vienuoliktojo" astronautai yra tikintys, religingi krikščionys. Armstrong ir Aldring priklauso protestantų bažnyčioms o Collins yra katalikas. Išreikšdami savo religinius įsitikinimus, jie mėnulyje (mėnulio paviršuje) paliko metalinėje plokštelėje įšrašytus aštuntosios psalmės žodžius.

"Viešpatie, mūsų Dieve, koks nuostabus yra tavo vardas visame kosmose! Kaip nuostabiai spindi tavo didybė žvaigždynų erdvėse. Kai žiūri į dangaus skliautą, kurį tu išskleidei, į mėnulį ir žvaigždes, kurias tu padarei, aš klausiu pats save: Kas gi yra žmogus, kad tu jį atsimeni? Kas žmogaus sūnus, kad jam atiduodi visus savo kūrinius? Viešpatie, mūsų Dieve, koks nuostabus Tavo vardas visame kosmose!".

Šiuos psalmės žodžius astronautai radijo ir televizijos bangomis perdavė žemei savo kelionės pabaigoje, prieš pasiekdami žemės atmosferą.

• **Ostija įteikiama į rankas.** Popiežius leido Prancūzijos tikintiesiems Šv. Komuniją - priimti, konsekruotą ostiją gaunant į rankas, ne tiesiog į burną kaip buvo daroma iki, šiol. Tokį pat leidimą jau yra gavę Belgijos ir Olandijos katalikai. Tikintiesiems turės būti iš anksto paaiškinta tokio priėmimo prasmė.

• **Romos miesto valdybos** nutarimu viena to miesto aikštė buvo pavadinta pop. Pijaus XII vardu. Buvo atidengta paminklinė lenta didžiojo popiežiaus atminimui. Tik Pijaus XII nenuilstamos nuolatinės veiklos deka Romos miestas karo metu liko nesunaikintas.

• **Seniausius šv. Petro laiškų rankraščius** pop. Paulius VI perdavė Vatikano bibliotekai. Rankraštis yra išsilikęs papiruso lakšte kuris pavadintas jį atradusio šveicarų mokslininko Bodmerio vardu. Mokslo pasaulyje šis papirusas yra žinomas Bodmer VIII pavadinimu. Iki šiol Vatikano biblioteka turėjo, šio svarbaus dokumento reprodukciją. Pauliui VI lankantis Šveicarijoje, šių metų birželio mėn., Martinas Bodmeris padovanojo šv. Tėvui "Bodmer VIII" originalą. Šis brangus papirusas buvo atras tas Tuniso dykumoje. Jis yra kilęs iš trečiojo šimtmenčio po Kristaus. Jame yra graikų kalba ranka išrašyti du apaštališkieji šv. Petro laiškai. Jų tekstas pilnai atitinka iki šiol Naujojo Testamento knygoje oficialiai naudojamiems šv. Petro laiškų tekstams. Tai liūdija, kad šv. Petro laiškai nėra vėlesnių laikų gaminys, o tikrai paties apaštalo Petro parašyti laiškai krikščionims.

• **Gilioje Peru valstybės** provincijoje indionų tarpe darbuojasi kaip misionierė seselė Marija Širdies Jėzaus telkdama materialinę ir moralinę paramą, indėnų gyventojams. Tai Apolonija Valeikaitė, baigusi šv. Kazimiero seselių gimnaziją Kaune ir studijavusi V. D. universitete gamtos matematikos fak.

• **Pagarsėjęs savo religinėmis** knygomis ispanų rašytojas Francisco Sanchez — Ventura y Pascual, plačiai cituoja Dievo Motinos apsireiškimą Lietuvoje, Skiemonių parap. Meksikos žurnalas LEGION rugsėjo mėn. įdėjo studiją apie Šv. Mergelės pasireiškimus Girkalnyje, Žemaitijoje. Medžiagą šiems leidiniams buvo parūpinta iš Montevideo.

PRISIPAŽINO PO DAUGELIO METŲ

Antrojo Didž. Karo metu, rusai užėmę Lenkiją Katyne nužudė 10.000 lenkų kariuomenės karininkų ir paskelbė, kad tai padariusi vokiečių kariuomenė. Vokiečiai užėmę Katyną, padarė smulkų tyrimą, kurie parodė, kad tų žudynių kaltininkai buvę rusai komunistai. Pasaulyje gi vieni tikėjo rusams, kiti vokiečiams ir iš viso nebuvo aišku. Šiuo metu rusų valdžia pripažino, kad šie jauni vyrai buvo sušaudyti Stalino įsakymu būk tai už tai kad jie rengėsi sukilti prieš komunistinę okupacinę valdžią. Po to paaiškėjo, kad tas pranešimas buvo neteisingas, bet jau buvo per vėlu. Tuomet sumetė bėdą vokiečiams nusiplaudami kruvinas rankas. Rusų taktika užėmus svetimą kraštą buvo visur vienoda — iš kariuomenės dalinių atskirti karininkus ir juos likviduoti. Lietuviai karininkai 1940 metais buvo surinkti į poligoną ir vėliau išvežti į Sibirą, iš kur jie daugiau nebegrįžo, o jų vieton pastatyti jiems ištikimi atvežtiniai politrukai.

KLAIDOS

Lyg paguoda ir mums, spaudos žmonėms, kaip rašo Dirva, dėl kartais pasitaikančių rašybos ir kitokių klaidų. Nors Apollo žygyje viskas buvo techniškai tiksliai paruošta ir įvygdyta, bet pirmieji spausdinti angliški žodžiai — istorinis užrašas paliktas mėnulyje, turi gramatinę klaidą. Ten data yra pažymėta taip: July 1969, A D, o reikėjo (kaip per ilgus metus krikščionių pasauly priimta) — July, AD 1969. Atžymėjimas **Anno Domini** visuomet dedamas prieš metų skaitmenis. Atrodo, kad mūsų eroje gamtos — fizikos — technikos mokslų tikslumui daugiau rimto dėmesio skiriama ne kalbos išraškos plonybėms.

• **Patalogijos specialiste** Heather Owens 24 m. buvo uždaryta į karantiną erdvių centre Houstone, Tex., kadangi ji palietė mėnulio dulkes. Karantine buvo uždaryta iš viso 22 vyrai ir viena moteris.

• Japonai gėdi apsirengę baltai, ne juodai. Senovėje ir dzukai gedulo spalvą laikė baltą spalvą.

KRYMO TOTORIŲ LIKIMAS

Krymo totoriai po 1944 m. buvo ištremti iš savo tevynės ir net jų autonominė respublika visai panaikinta (tariamai dėl palankumo vokiečiams karo metu). Dabar jie vis dar nesiliauja kalbinę Maskvos valdžią, kad leistų grįžti namo. Jų pusę palaikąs generolas P. Grigorenko areštuotas, o totorių veikėjams Taškente iškelta byla. Atkakliai kovojant jau šis tas pasiekta: totoriai tremtiniai rehabilituoti (pripažinta, kad trėmimai anuomet buvo vykdyti neteisingai). Bet visviena Maskva tebetrugdo grįžimą namo. Pav. apie 6000 asmenų iškeliavo tėvynėn, bet ... ten nerėgistruojami (negauna vietos apsigyventi nei darbo). Iš jų vos trys viengungiai ir dvi šeimos šiaip taip gavo leidimus pasilikti, nors, iš tkrųjų, Kryme darbininkų labai truksta, o ir namų yra pakankamai, bet ... įgyvendinami ir įdarbinami lengviau iš kitų Sovietijos kraštų, bet tik ne grįžtantieji totoriai.

Totorių bylai einant, ta proga J. Paleckis (Sov. Taut tybių prezidentas), pareiškė užsienio žurnalistams: "Nesenai išėjo ediktas, duodąs teisę Krymo totoriams gyventi Kryme, bet jie ... nenori grįžti Kryman". Times korespondentas iš Londono stebisi tokiu drąsiu melavimu. Totorių atvejis rodo, kad rusiškasis komunismas dar įžuliu melu, apgaule ir skriaudomis tebelaiko tautas vergų būklėje ir kad tik nuolatinės ir vieningos pastangos, kietas tikslų siekimas - kartais duoda šiokių tokių vaisių. Bet minkštas prisitaikymas t.y. nuolankiai atsisakant liesti politiką ir norint vien kultūra bendrauti - niekados nesuminkština Maskvos valdovų sąžinių.

NEPAPRASTAS EŽERAS

Australijoje, apie 40 kilometrų nuo Kanberos miesto, yra didžiulis Jurgio ežeras — 30 km. ilgio ir 27 km. pločio.

Šiuo metu ežere vanduo kyla ir darosi net grėsmingas. O nuo 1920 iki 1950 m. buvo visai išsekęs. Nuo 1820 m., kai ežeras pasirodė, ligi šiandien jis buvo jau keturis kartus išsekęs. Šis ežeras geologams yra tikra mįslė. Vieni tikina, kad po jo dugnu tekan i upė, ir ežeras atsiranda tada, kai žemės drebėjimas užgriūna upės vagą, o kada vanduo prasimuša, ežeras išsenka.

Kiti mokslininkai turi kitokių prielaidų tačiau dabar ežeras darosi vis grėsmingesnis.

GRĮŽTANČIŲJŲ SKUNDAI

Daugelis mūsų tautiečių iš Š. Amerikos ir Kanados, kaip rašo laisvoji lietuvių spauda, lankosi Lietuvoje. Visi grįžusieji labai apgailestauja, kad neleidžiama jiems lankytis pas savuosius tėviškėse. Penkios dienos Vilniuje yra labai sunkios ir vargingos, kai suplūsta iš visos Lietuvos giminės į vieną viešbutį, kartais net į vieną tą patį kambarį. Visi nepatenkinti, kad neleidžiama aplankyti net tėvų kapų gimtajame sodžiuje. Žinoma, daromos išimtys — tai "saviesiems" ir tokiems asmenims, kurie yra jiems naudingi užsienyje.

Skaityk ir platink "LAIKĄ"

TRIUŠIO UODEGOS MEDŽIOKLĖ

Dr. Basanavičiaus Lietuvių Centras, svęsdamas savo sukaktuvinį mėnesį pasirodė su dar viena — gražia to mėnesio programa, tai 26 spalio 1969 suruošta triušio uodegos medžioklė. Joje dalyvavo 16 įvairiai dekoruotų automobilių. Tų autų važiuotojai ir jų palydovai aplankė SLA rūmus, Senelių Židinį, Nemuno ir Mindaugo draugijas Berisse, Šiluvą V. Elisoje, Lietuvių parapiją ir ten esantį muziejų. Senelių namuose, Mindaugo draugijoj ir Villa Elisoj "medžiotojai" buvo pavaišinti. Kiekvienoj sustojimo vietoje dalyviai turėjo atlikti keletą uždavinių ir atsakyti į klausimus. Geriausiai atsakę į klausimus ir atlikę užduotis gavo didesnį taškų skaičių, pagal kuriuos ir buvo teikiamos premijos — taurės ir medaliai.

Pirmąją premiją — L. Centro taurę laimėjo p-lė Nelida Girdauskaitė su mamyte Antonia Girdauskiene ir p-le Adolfina Geigaite, kurios vienu autu važiuodamos surinko daugiausia taškų. **Antrąją premiją** — Vikant firmos taurę, laimėjo Bernardas ir Vladė Survilai su sūnumi Hektoru ir su jais važiavusiu A. Bardžium. **Trečioji premija** — Megaton firmos taurė — atiteko Viktorui Plukui ir jo palydovui. **Ketvirtąją premiją** — A. L. Balso taurę — laimėjo Karolis Gaidimauskas, dr. Deveikytė ir Nelida Zavickaitė bei kiti šio žygio palydovai. **Penktąją premiją** — Laiko taurę gavo Luis Aglinskas su poma ir kitais auto palydovais. Visi kiti gavo prisiminimo medalį.

Laimėjimo taures iteikė šiai medžioklei ruošti komisija, kurią sudarė Vyt. Daratėnas, Eug. Rudytė ir Alfr. Ruplėnas. Šeiminiškom vaišėm besibaigiant, komisija paprašė visus medžioklės dalyvius į sceną, kur 13 TV kanalas juos nufilmavo. Visi dalyvavusieji šioje išvykoje, buvo nepaprastai sužavėti lietuvių vaišingumu ir organizatorių sumanumu.

BERISSO

• **Janina Trinskaitė**, Paulinos Jankauskaitės ir Leono Trinskų duktė, ir **Jonas Volunta**, medicinos studentas, Marijos Kučinskaitės ir Balio Voluntų sūnus, ruošiasi sukurti lietuvišką šeimos židinį. Vestuvės įvyks lapkričio 29 d. 22 val. Maria Auxiliadora bažnyčioje Berisse.

P-lė Janina Trinskaitė yra Mindaugo Draugijos jaunimo veikėja. Nuo pat mažens pradėjo pasirodyti draugijos parengimuose su lietuvišku eilėraščių deklamacija. Vėliau paaugusi prisidėjo prie Mindaupo draugijos vaidintojų būrelio. Ją dažnai matydavome scenoje atliekant savo roles gražia lietuvių kalba. Savo ilgametei veikėjai mindaugiečiai linki daug laimingų ir gražių metų.

• **Studentas Alfredas Dulkė** — Nemuno draugijos Berisse pirmininko sūnus, sužiedavo su p-le Estera Ona Butkute. Sužieduotuvių vaišės įvyko p. Butkų namuose V. Lugane, kuriuose dalyvavo daug jaunimo.

Dr. JONAS SIMANAUSKAS
(Gydytojas - chirurgas)
Priima savo namuose: Pirmad., Antr., Ketv. ir Penktadienį nuo 17 iki 20 val.
Caa-Guazu 283 — Lanus
T. E. 241-7942

TEISINIAI PATARIMAI
Drė. Elena Deveikis Pipiras de Mora
Šeimų reikalai, alimentai, nuomos, paveldėjimai, vekseliai skolos sutartys ir t.t.
Hipolito Yrigoyen 1929 p. baja - įst. C — T. E. 48-9231
Susitarti dėl val. - 14 -18 val.

URUGVAJUS

• **Andriaus Kuprevičiaus** koncertas spalio 11 d. Ateneo salėje praėjo labai gražiai. Pianistas džiaugėsi klausytojų kultūringa ir nuoširdžiai šilta laikysena, kurie dažnai pertraukdavo koncertą audringais plojimais. Sekančią dieną, sekmadienį, spalio 12 d. U. L.K. Dr. Valdyba surengė garbingam svečiui pagerbtuves - pietus.

• **Tautinių šokių vienetas** GINTARAS rengiasi dainų ir šokių koncertui, kuris įvyks lapkričio 15 d.

• **Mažųjų ansamblis** ĄŽUOLYNAS spalio 12 d. gražiai pasirodė net trijose vietose, užpelnydamas audras plojimų.

• **Lietuvišką šeimą sukūrė** žinomi Urugvajaus lietuviai veikėjai — jaunuoliai Kristina Klimaitė ir dr. Vytautas Bagurskas. Religinės apeigos vyko lietuvių bažnyčioje. Savo laiku abu jaununoliai dalyvavo jaunimo stovykloje Villa del Dique.

• **Rugsėjo 18 d. Centro Militar** salėje buvo surengta įvairių Urugvajuje gyvenančių tautinių grupių ir tautinių rūbų paroda — eisena. Lietuvius atstovavo Alicija ir Edmundas Dutkai. Visi dalyviai labiausiai buvo sužavėti lietuviškais tautiniais drabužias, gražia lietuviška kanklių muzika ir simpatingais lietuvių jaunimo atstovais. Parodoje dalyvavo Urugvajaus prezidentas, įvairių pasiuntinybių bei vietinės valdžios atstovai.

• **Rugsėjo 27 dieną** Urugvajaus lietuviškas jaunimas Urug. Liet. Kultūros D-jos patalpose surengė pavasario šventę — tautinių šokių festivalį, kuriame dalyvavo jaunųjų ansamblis "Ąžuolynas", urugvajiečiai, lenkai, Cerro baletas ir amerikonai. Ąžuolyniečiai pasirodė ir su dainomis. Ta proga buvo išrinktos Pavasario Karalaitės — Ana Maria Stendelytė, Maria I. Kamandulytė ir viena vietinė mergaitė. "Ąžuolynui" vadovauja odontologas dr. Alfredas Stanevičius.

• **J. P. Martinez Bersetche** vedama radio valandėlė "LA VOZ DE LA LIBERTAD" dabar girdima 18 val. 45 min. antradieniais (Urugvajaus laiku) per radio CLARIN.

• **MIRĖ:** Antanas Kuzmickas (rugsėjo 21 d.), Juozas Valantiejus (spalio 3 d.), Petras Veta.

BUENOS AIRES

TAUTOS FONDAS

Būrelis mūsų patriotų beveik reguliariai įteikia savo auką Tautos Fondui. Dažnai pasiteirauja kiek šiame fonde ir kokiems tikslams bus išleistos surinktos sumos.

Šio Fondo Atstovybei malonu pranešti kad surinktos lėšos yra naudojamos remti įvairių leidinių spausdinimą, tautinių švenčių, suvažiavimų organizavimą ir kitą Lietuvos laisvinimo akciją.

Iš ankščiau Tautos fonde yra 52.141 pezų. Per mišias Tautos Šventės proga suaukuota 14.050 pezų. Vėliau gautos aukos: Juozas Šiušys — $ 500; I. P. — $ 1.000. Viso dabar yra 67.691 pezai.

• **Advokatė Elena Deveikis Pipiras de Mora nuo lapkričio 10 d. priims klientus naujose patalpose: HIPOLITO YRIGOYEN 1929, pl. baja, of. C. Cap. Fed. T.E. 48-9231. Užsakant valandą skambinti tarp 14 - 18 val.**

VIKTORAS J. GRIGAITIS
Medicinos Daktaras
Ketvirtadieniais 18 val.
Rojas 300 — Buenos Aires

Grožio salionas TAMARA
Tamara Klimaitė-Routaboul
Ilgalaikis plaukų sušukavimas
Priimamos mokinės
Güemes 2437, Rosario, Sta. Fe

ROSARIO

Rosario Lietuvių Bendruomenės Valdybos iniciatyva buvo suorganizuota ekskursija į Santa Fe moderniai įrengtą Sub-Fluvial tunelį apžiūrėti.

Ekskursija iš Rosario išvyko 19.10. 69. su dviem pilnais kolektyvais, 92 asmenimis. Prie Santa Fe, Santo Tomė tilto mus pasitiko pp. A. Bekmanų šeima ir E. Kalėdiene. Jie buvo išrūpinę specialų leidimą iš tunelio administracijos ir visą laiką iki tunelio ir atgal lydėjo savo nauju autu Torino. Tunelį pasiekėm 9,50 val. Mes gavome specialų palydovą, kuris apvedžiojo ir paaiškino šią "obra monumental". Šis tunelis jungia Sta. Fe ir Entre Rios provincijas, turi 2.939 mt. ilgio, 7,5 m. pločio, 4,4 m. aukščio, yra 65 vamzdiai po 65,45 m. ilgio statyta įvairių Italijos, Vokietijos ir Argentinos bendrovių.

Apžiūrėję tunelį leidomės atgal į Santa Fe, pravažiuodami įdomesnes vietoves ir Sta. Fe gražiąją "Costanera". Aplankėme Sta. Fe istorinę šventovę Guadalupe bažnyčią po to tiesiai nuvykome į "Club Telefonos del Estado", kur mūsų laukė asado pietūs.

Prieš pradedant pietauti buvo paprašytas tarti žodį ekskursijos vadovas, Rosario L. B-nės pirm. J. Papečkys. Motinos dienos proga buvo pagerbtos visos motinos, o mirusios — tylos minute. Tos dienos proga p. J. Papečkys įteikė p. E. Kalėdienei gėlių puokštę. Be to kalbėjo "Club Social Lituano" pirm. Justas Puzonas ir "Aušros Žvaigždės" pirm. p. Ant. Švarlys. A. Kaufmanaitė, E. Kalėdienė. Pietūs buvo filmuojami Sta. Fe Canal 13, filma, kuri turėjo pereiti ir per kitus TV kanalus.

Pietų metu Sta. Fe lietuvių kolonija įteikė p. J. Papečkiui, Rosario liet. B-nės pirmininkui, šios istorinės kelionės proga gražų pergaminą ir moderniška plunksnakotį.

Pietūs buvo labai gerai ir skaniai pagaminti ir ekskursantai buvo labai nuoširdžiai vaišinami. Diena pasitaikė labai graži, tat ir vietinių lietuvių susirinko gražus būrys.

Už nuoširdų ekskursijos rūpinimasi ir puikų priėmimą, reiškiame Sta. Fe lietuvių kolonijai didelę padėką, ypatingai jos organizatoriams: p. E. Kalėdienei, R. Kalėdai su šeima, E. Bekmanams su šeima, A. Bekmanams su šeima, P. Zagurskiams su šeima ir visiems kitiems, kurių pavardės čia nėra suminėtos.

Visiems nuoširdžiai dėkojame.

Rosario Lietuvių Ekskursijos dalyviai.

Pastaba: Ekskursijos metu p. J. Brizgys padarė daug įvairių foto nuotraukų. Ekskursijos dalyviai, kurie norėtų gauti tų nuortaukų, prašomi kreiptis į p. J. Brizgį, Prez. Roca 150, arba pas ekskursijos vadovą.

PRANEŠIMAS

Leidinio "Lietuviai Argentinoje" leidėjai praneša, kad leidinio 2-ji laida jau pabaigta spausdinti spaustuvėje Colegio Salesiano San Jose. Draugijų, ansamblių, šeimų ir pavienių asmenų atsiųstos foto nuotraukos patiektos leidinio reikalams bus grąžintos visiems leidinį išsiuntinėjus.

Leidinio "Lietuviai Argentinoje" garbės leidėjai, rėmėjai bei aukotojai visi leidinį gauna paštu.

J. Brizgys, J. Papečkys.

Visais leidinio reikalais kreiptis: J. Papečkys, Maipu 3673. Rosario, S. Fe, Rep. Argentina

LEONAS MUŠKETAS
Taiso ir derina pianus.
Perkant pianus padeda išrinkti.
P-je Monaco 4429 — Bs. Aires
T. E. 89-5845

ONA BALNAITYTĖ
Siuvėja - Modista
MADRID 1020 — DOCK SUD

Dr. ANTANAS SAIKAUSKAS
Gydytojas
Priima penktad. 19 val.:
Viamonte 749, P. 15, Dep. 1 - Cap. Fed. - T. E. 923-5337.
Šeštad. 15 val.:
Condor 1519 - Cap. Federal - T. E. 923-7509.

MŪSŲ MIRUSIEJI

† **Ona Ubavičiūtė - Anuškevičienė**, gimusi 1904 metais. Buvo kilusi iš Šakynos miestelio, Šaulių apskr. Į Argentiną atvyko 1929 m. Čia apsivedė su Juozu Anuškevičium. Mirė šių metų spalio mėn. 7 d. Buvo aštuonis metus paraližuota visą laiką vyro ir dukters globojama. Dideliame nuliūdime liko vyras Juozas Anuškevičius ir duktė Zuzana Josefa Anuškevičiūte. Spalio 8 d. palaidota Flores kapinėse.

† **Valerija Šarkytė Girtukauskienė** po ilgiau užtrukusios ligos, mirė šių metų spalio 25 d. Fiorito ligoninėje. Buvo gimusi prieš 63 metus, Rokiškyje. Jos duktė Genutė Jalinskienė mirė prieš 7 metus turėdama 26 metus, vyras mirė prieš 12 metų. Ji buvo likusi vienintėlė iš šeimos. Liko sesuo su vyru Brazilijoje ir sesers sūnus Vytautas Kavolis — Kunigas. Ligoje a.a. Valeriją globojo Federikas Koreikis ir kiti artimieji. Sekančią dieną palaidota Sarandi kapinėse.

* * *

Už Mirusius

a.a. Elžbieta Jaspelkienė

• **Už a.a. Jurgį Starkų** bus atlaikytos iškilmingos šv. mišios, mirimo metinių proga, Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje šių metų lapkričio mėn. 28 d. 9 val. ryto.

Žmona Konstancija ir duktė Bronė ir Jonas Safrigonai kviečia gimines ir artimuosius.

• **Šv. Mišios už a.a. Zuzaną Vanagaitę** bus Aušros Vartų bažnyčioje lapkričio 30 d. 10 val. (sekmadienį).

Užprašė RAMBYNAS ir kviečia visus savo narius ir bendrai jaunimą dalyvauti šiose pamaldose.

• Draugai Šiaurės Amerikoje yra užprašę iškilmingas, gedulingas šv. mišias už a.a. Vladislavą Ališauskaitę - Marenholcienę, kurios bus atlaikytos Aušros Vartų bažnyčioje lapkričio 15 d. 9 val. ryto jos 30 dienų mirimo sukaktyje. Visi jos artimieji ir pažįstami maloniai kviečiami šiose pamaldose dalyvaut.

†**Vytautas Plačiakis**, 45 m. amž. miręs šių metų spalio 24 d. Kanadoje — rastas negyvas garaže — spėjama, kad buvo ištiktas širdies smūgio. Palaidotas spalio 28 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse. Velionis buvo vienas pirmųjų šio pokario išeivių Toronte. Paliko žmoną Valę Jarašiūnaitę, 16 m. sūnų Leonardą — pasižymėjusį krepšinio žaidėją, uošvius Jarašiūnas, pusbrolį kunigą ir kitus gimines. Argentinoje dėl jo mirties liūdi Kazimiero Kaminsko šeima. Jo mirtis sukrėte visą Toronto koloniją. Laidotuvėse jį lydėjo virš 100 automobilių. Lankantis Kanadoje br. P. Gudelevičiui jis buvo jo namuose visuomet nuoširdžiai laukiamas ir priimtas. Dėl nelaimingo įvykio reiškiame p. Jarašiūnų šeimai gilią užuojautą.

† **Petras Nausėdas**, gyv. Čikagoje 43 m. amž. tragiškai žuvo Meksikoje. Į Ameriką atvyko prieš 20 metų. Būdamas darbštus ir taupus gerai įsikūrė ekonomiškai. Ramaus gero būdo, draugiškas, sąžiningas, susipratęs lietuvis - patriotas. Visada domėjose lietuviškais reikalais, dosniai rėmė lietuviškas institucijas. Mylėjo gamtą ir mėgo keliauti. Visas savo atostogas praleido keliaudamas. Ir šiais metais nutarė praleisti atostogas Meksikoje, žinomajame kurorte Acapulco. Su draugu šį kurortą pasiekė rugp. 1 d. Rugp. 3 d. lietui lynojant ir smarkiam vėjui pučiant išėjo vienas į pajūrį pasivaikščioti ir daugiau nebegrįžo. Spėjama, klastinga okeano banga bus jį nuo kranto nunešusi. Jo kūnas buvo pargabentas ir iškilmingai palaidotas Čikagoje dalyvaujant dideliai minia lietuvių. Čikagoje paliko jo tėvai, brolis ir seserys bei kiti giminės.

† Mirę gydytojai išeivijoj 1967-69 m. laikotarpyje: dr. Vincas Kanauka, dr. Paulina Kalvaitytė-Karvelienė, dr. Benjaminas Kišonas, dr. Juozas Landžius - Seymour, dr. Alfonsas Grinius, dr. Albinas Klimas, dr. Robertas Balčiūnas, dr. Eugenijus Aras, dr. Vincas Paliokas, dr. Vytautas Grinkevičius, dr. Bronius Gaiziūnas, dr. Bruno Zubrickas, dr. Albinas Grigaitis, dr. Lydija Stanaitienė, dr. Povilas Jurevičius, dr. Juozas Sabanas.

a.a. Antanas Jaspelkis

• **Gedulingos šv. mišios už a.a. Antaną ir Elžbietą Rimkaitę Jaspelkius** bus Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje šių metų lapkričio mėn. 21 d. 10 val.

Visus artimuosius kviečia sūnus Stasys Jaspelkis.

Kirpykla "OLGA"
Ilgalaikis plaukų sušukavimas
(karštas ir šaltas, atliekamas moderniškomis mašinomis ir naujais metodais. — Priimama mokinės)
Olga Jasiulytė - Vitkauskienė
Wilde, Av. Gen. Cadorna 95

ALBERTO E. TIMINSKAS
"COCHERIA"
AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS
Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.
Av. PAVON 11070 — T. E. 243 - 5654 — Sucursal
Temperley — BALCARCE 510
F.C.N.G.R. — Lomas de Zamora

Buenos Aires & Avellaneda

PADĖKA

LITUANIA gatvės iškilmėms pasibaigus, įvykis visais atžvilgiais pozityvus mūsų kolonijai, tariame nuoširdų padėkos žodį:

Gatvės iškilmių kūmams už auką:
p. St. Metrikiui .... $ 50.000,-
p. M. Galickienei .. $ 50.000,-
p. V. Ropenienei .... $ 30.000,-
p. inž. J. Čekanauskui už bronzinę lentą įmūrytą gatvės sienoje.

Be to p. V. Ropenienė padovanojo didelį tortą (kurio vieno užteko pavaišinti apie 300 žmonių), p. St. Metrikis — kopūstus, o seselės kazimierietes ir p. Varanauskienė šaltieną, kuriais svečiai vaišinosi pietų metu.

Taip pat nuoširdžiai dėkojame J. E. vysk. E. Segura už pamaldų celebravimą ir gatvės pašventinimą taip pat klebonui kun. J. Petraičiui; Avellanedos miesto burmistrui p. C. Radrizzani, Avellanedos miesto Istorinių Datų Komisijai, p. D. L. Quatrocchi; p. V. Rymavičiui ir Šv. Cecilijos chorui už giedojimą bažnyčioje ir gatvėje per atidarymo iškilmes; Atžalynui ir SLA jaunimui dalyvavusiems su tautiniais rūbais ir vėliavomis; televizijos kanalams 7-9-13, vietinei, užsienio ir Argentinos lietuvių spaudai bei radio už propagandą, aprašymus bei transliacijas; šeimininkėm už paruoštus pietus, įvairiems darbininkams, prisidėjusiems darbu prie šventės ruošimo, o jaunimui už stalų aptarnavimą; naktiniams gatvės budėtojams p. J. Miliauskui ir p. S. Jaspelkiui; solistei Z. Valadkaitei ir pianistei N. Zavickaitei už meninės programos atlikimą; svečiams — atstovams už sveikinimo kalbas; Urugvajaus lietuviams už sveikinimą raštu; kun. J. Margiui už sveikinimo telegramą; p. J. Balčiūnienei už auką $ 1.000; komitetui, išrūpinusiam gatvę LITUANIA vardui ir už visos šventės organizavimą ir jos pirmininkui p. Z. Juknevičiui; visiems kitiems, prisidėjusiems prie Lietuvos vardo įamžinimo Avellanedos mieste ir gausiai dalyvavusiems šventėje tariame nuoširdų lietuvišką ačių.

ALOS TARYBA.
A. Mičiūdas — pirmininkas.
L. Sruoga — sekretorius.

Pavergtų Tautų Savaitė

Pavergtų Tautų savaitė Buenos Aires mieste prasidėjo šių metų spalio m. 26 d. iškilmingomis šv. mišiomis miesto katedroje, kurias celebravo vysk. E. Segura. Pamaldų metu giedojo šv. Cecilijos choras vadovaujamas muz. V. Rymavičiaus, palydint vargonais Eleonorai Mikučionienei. Choras išpildė lietuviškų ir lotyniškų giesmių repertuarą, jų tarpe pirmą kartą atlikdamas Agnus Dei su solo partija, kurią atliko solistė latvaitė. Katedroje dalyvavo ir jaunuolių būrys su tautiniais drabužiais ir vėliavomis: Ateitis ansamblio narės p-lė Deimantavičiūtė, M. Žekytė, K. Butrimaitė ir keletas Atžalyno atstovių.

Pamaldoms pasibaigus, visų pavergtų tautų atstovai su savo vėliavomis ir tautiniais rūbais ir vainiku pryšakyje, visų dalyvių lydimi nužygiavo iki Laisvės paminklo (piramidės) Pl. de Mayo aikštėje, kur laukė kariuomenės garbės sargyba ir orkestras.

Sugiedojus Argentinos himną, vyskupas E. Segura palaimino vėliavas ir tavė jaudinantį žodį. Po to kalbėjo Rodrigo Toranzo — Asociacion Jovenes Argentinos de ANCE pirmininkas; p. Konsantinas Mihailescu — ANCE delegacijos Buenos Aires pirmin. ir p. Zeferinas Juknevičius, kuris ir šioms iškilmėms vadovavo. Prie Argentinos laisvės paminklo buvo iškeltos Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Rumunijos ir Vengrijos vėliavos, kurios liko visai savaitei plezdenti aikštėje.

• **Gyvojo Rožančiaus Draugija, lapkričio 16 d. sekmadienį 16 val. ruošia arbatėlę, lietuvių parapijos patalpose, kurios metu kun. Augustinas Steigvilas MIC, papasakos savo kelionės įspūdžius po Europą. Visi nariai ir prijaučiantys kviečiami dalyvauti.**

• **Maria Levin ir Viktorą Urbonus** aplankė garnys atnešdamas pirmgimį sūnų, kuriam duotas Karolio Viktoro vardas.

GATVĖS LITUANIA ŠVENTĖS APYSKAITA

Pajamos:
Pajamos už bilietus .... $ 182.000,-
Aukų gauta ..... „ 131.000,-
Viso $ 313.000,-

Išlaidos:
Šventės ruošimo išlaidos $ 186.578,-

Liko ALOST kasoje $ 126.422.-

ALOS Taryba.

Pp. Stempužienės, Lapinsko ir Barausko koncerto rėmėjai įteikę aukas:
H. Czop ..... $ 5.000,-
St. Metrikis ..... $ 5.000,-
Fed. Koreikis ..... $ 3.000,-
Už aukas nuoširdžiai dėkojame
ALOS Taryba.

• **Daniel Aglinskas**, spalio 25 dieną atšventė savo 5 metus amžiaus. Ta proga jo tėveliai jam suruošė gražią šventę savo namuose V. Lugano.

Luís Diego Quatrocchi, incansable trabajador, que ya organizó dos fiestas patronales de la parroquia Lituana y muchas otras fiestas, también cooperó para conseguir el anhelo de muchos lituanos, tener en la zona de Avellaneda, una calle con el nombre de Lituania.

El Señor Luís Diego Quatrocchi ayudó a organizar los actos de inauguración de la misma.

• **Viešnia iš Lietuvos Marija Sabaliauskaitė Papečkienė** spalio 24 d. atskrido paviešėti pas savo sesutes Moniką Viečienę, Uršulę Kaušakienę ir Ona Kazlauskienę, su kuriomis nesimatė beveik 40 metų. Sesutės Monikos ir Klemenso Viečių lydima, dalyvavo Ateities šventėje, Lietuvių salėje, kur buvo pasveikinta daugelio lietuvių apdovanodama juos gintaru ir kitais lietuviškais dalykėliais.

• **Alicia Čipinyte** rugsėjo 14 d. grįžo į Argentiną po ilgesnio viešėjimosi Š. Amerikoje. Čikagoje buvo apsistojusi pas savo dėdę Igną Venckevičių, kuris šiais metais buvo apsilankęs Argentinoje. Panelė Alicija aplankė labai daug Šiaurės Amerikos vietų, grįžo parsiveždama daug labai gražių įspūdžių iš tolimos kelionės.

Pakrikštyta Lietuvių Bažnyčioje

• **Walter Horacio Dubickas**, Eugenijos Žemaitytės ir Antano Dubickų, gyvenančių Bernalyje, sūnus. Pakrikštytas spalio 25 dieną, krikšto apeigas atliekant kun. J. Petraičiui. Krikšto tėvai Elena Kurtinaitytė de Perez ir Robesto Perez. Be šio mažojo p. Dubickų šeimoje dar auga Nancy Mabel 9 m.

• Lapkrėio 1 d. Lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje pakrikštyta **Walter Daniel ir Alberto Ariel Baranauskai**, Alberto ir Haydee Sesto Baranauskų sūnūs gyvenantys Lanus.

• **Ona Ilgevičienė** jau kuris laikas sunkiai serga, guli savo namuose.

• **Teresė Jakimavičienė** perpuolusi namuose susilaužė kairę ranką, kuri yra ilgesniam laikui sugypsuota.

• Dėkojame p. Elenai Špokauskaitei už auką naujam altoriui $ 200.

Tėvai Marijonai.

• **Vladas Burokas** prieš mėnesį laiko autų susidurime susilaužė koją. Išbuvęs sanatorijoj Anchorena, 2 savaites, šiuo metu gydosi namie. Jo motina Angelė Burokienė sunkiai serga. Randasi namuose dr. J. Simanausko priežiūroje.

NAUJI "LAIKO" RĖMĖJAI
$ 1000 — Julija Bubliauskienė
„ 1000 — Juozas Gučias
„ 500 — Balys Gokas
„ 300 — Edvyga Bikelienė
„ 300 — Marija Katinienė
„ 300 — Alfonsas Baniulis
„ 100 — Vladas Mulokas
„ 100 — Petras Liubinskas
„ 100 — Albertas Vieraitis
„ 100 — Juozas Kaušilas
„ 100 — Henrikas Žagrakalys
„ 100 — Antanas Sudnius
Už aukas nuoširdžiai dėkojame
"Laiko" Administracija.

• **SLA Pirmojo skyriaus valdyba** praneša savo nariams, kad bendras visų narių susirinkimas įvyks lapkričio 22 dieną 18 val. dr. Kudirkos rūmuose.

Bus renkama skyriaus valdyba, kandidatai į Centro Valdybą ir delegatai. Visų narių dalyvavimas yra būtinas.

Pirmo skyriaus valdyba.

AUKOS RADIO VALANDELEI
$ 2.000 — Carlos Gaidimauskas
„ 2.000 — Adela Korovackienė
„ 1.000 — Julia Gaidimauskienė
„ 1.000 — Jose Svenčionis
„ 1.000 — Maryte Zavickienė
„ 1.000 — Maria Zdanavičienė
„ 1.000 — Elvyra Juodelis
„ 1.000 — Juozas Deveikis
„ 500 — Juana Gridžiuškienė
„ 500 — Maria Grigutienė
„ 500 — Pablo Yankauskas
„ 500 — Pedro Pečiukievič
„ 100 — Juozas Gurksnis

$ 12.100 — Viso
Už aukas nuoširdžiai dėkoja
Radio Valandėlės Vadovybė.

NAUJO ANSAMBLIO "ATEITIES" PASIRODYMAS

Naujai susikūręs lietuvių jaunimo ansamblis ATEITIS 25. 10. 69. Lietuvių salėje suruošė jaukią šventę su menine programa ir vaišėmis. Šventė sutraukė daug rinktinės publikos, kuri užpildė erdvų Lietuvių salioną. Programai pradžią davė p-lė M. Žekytė, kuri drauge su J. Karoliu Baltrūnu vedė visą vakaro programą. Pirmoje eilėje buvo suvaidinta komedija "Garsusis Gydytojas". Pagrindines šio veikalėlio roles suvaidino Hektoras Levanavičius ir Kazimieras Balsys, linksmai nuteikdami susirinkusią publiką. Jiems ilgos rolės lietuvių kalboje taip sklandžiai sekėsi vaidinti, kad atrodė lyg būtų gimę artistais ir jaunystę praleidę Lietuvoje. Be šitų igudusių artistų, scenoje pasirodė Osvaldas Levanavičius, J. Bagdonas, p. Kaušilas, ir p-lės Janė Macaitytė ir Zuzana Liuniūtė, kurie taip pat susilaukė daug triukšmingų plojimų.

Antroje programos dalyje naujoji jaunimo grupė pašoko Šustą, Lenciūgėlį, Kubilą, Čigonėlį ir kitus mūsų tautinius šokius. Visi jaunuoliai dėvėjo tautinius rūbus, kurie žerėjo spalvų mirgesiu prožektorių šviesoje, daugumas jų pirmą kartą pasirodė viešai scenoje ir pirmą kartą šoko tautinius šokius, publika buvo sužavėta jų išpildymu ir entuziasmu.

Šventėje dalyvavo beveik visas ATŽALYNAS su tėveliais atveždami didelį gėlių bukietą, kuris puošė sceną. Meninei programai pasibaigus, atžalyniečių tėvų komiteto pirm. p. J. Cousillas tarė sveikinimo žodį, o visas Atžalynas sveikino juos scenoje. Ta proga sveikinimo žodį tarė seselė Angelika, ilgą laiką vadovavusi šeštadieninei lietuvių mokyklai ir Pijus Gudelevičius — "Laiko" vardu. Po sveikinimų svečiai buvo pakviesti vaišintis, kuriuos ATEITIES ansamblio narės su tautiniais rūbais maloniai aptarnavo. Puikiam orkestrui griežiant, publika, ypač jaunimas linksminosi iki gilios nakties.

• **Elsa Dovydaitytė de Fernandez** tvarkydama namuose daiktus nukrito nuo laiptelių ir susilaužė koją. Nugabenta policijos ligoninėn, kur buvo koja sugypsuota ir ligonė kurį laiką palikta gydymui.

• **Birutės Draugijos naujo namo pašventinimas** įvyks gruodžio 7 d. sekmadienį, sekančia tvarka:

11 val. šv. mišios draugijos intencija koplyčioje Adrogue;

12 val. iškilmingi pietūs draugijos nuosavuose namuose c. Jorge 330, Adrogue.

Visi maloniai yra kviečiami dalyvauti šioje šventėje.

• **Kazimieras Stankūnas**, gyvenantis Villa del Dique, Kordoboje, atvyko kuriam laikui į Buenos Aires.

• **Parapijos raštinėje** galima gauti kalėdinių atviručių. Taip pat jau yra užsakytos ir neužilgo galima bus gauti kalėdinių plotkelių.

LAIKAS

PATRIJOTINIO RELIGINIO TURINIO LAIKRAŠTIS

Redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingas Redaktorius — Augustinas Steigvilas. Administratorius — Pio Gudelevičius. Rankraščiai taisomi, pertvarkomi Redakcijos nuožiūra; nesunaudoti — grąžinami tik autoriaus prašant. Kaina Argentinoje metams $ 900.— administracijoje; $ 1.000.— namuose. Kitur — metams 3 dol. Oro pasštas met. 6 dol.

LIETUVIŠKOS ŠEIMOS IR ŠVIETIMO METAI

XXII Metai — Nr. 455 1969 m. lapkričio 11 d.

SOLISTĖS ZUZANOS VALADKAITĖS DAINŲ KONCERTAS

Tur būt nėra mūsų kolonijoj lietuvio, kuris nepažintų ir negirdėtų mūsų visų mėgiamos Zuzanos Valadkaitės dainavimo. Jos koncertas įvyko spalio 20 dieną, Aula Magna del Instituto de Cultura Religiosa Superior, Rodriguez Pena 1062, Buenos Aires.

Solistė pasirodė su įvairia programa, pirmoje dalyje išpildydama Hendelio, Pergolesi, Scarlatti, Glucko, Šuberto, Šumano ir Mozarto kūrinius. Antroje dalyje atėjo su lietuviška liaudies daina ir įvairių lietuvių kompozitorių — Banaičio, Sarpaliaus, Šimkaus, Gruodžio ir Jakūbėno harmonizotomis lietuviškomis dainomis.

Solistė dainavo pasirinktus kūrinius jų originalioj kalboj, vartodama italų, vokiečių ir lietuvių kalbas. Gal būt geriausias ir aiškiausias tarimas buvo vokiečių kalboje.

Zuzana Valadkaitė pasirodė jau turinti visiškai pribrendusį ir gana išlavintą balsą — "mezzo", sugebanti atlikti sunkius dalykus kaip pav. Mozarto "Alleluja". Balsą jį gerai valdo ir jame yra kartais momentų, kada ji užliuliuoja, užčiučiuoja ir patraukia klausytojus savęs link išgaudama iš jų visišką simpatiją ir patraukdamą. Josios Šuberto ir Šumano "Lieder" išpildymas buvo žavus ir jo atlikimas su nuoširdumu ir įsijautimu nesiskyrė nuo didžiųjų dainininkų išpildymo, bet kur ji tikrai pasirodė su visu savo "aš" — tai buvo lietuvių autorių kūriniai. Bet čia ir publika jau pačioje pradžioje ją sutiko su "išskėstomis rankomis" lyg sakyte sakydama, kad ji yra mūsų, sava. Ar tas lietuviškos publikos nuoširdus sutikimas, ar josios lietuviškoji siela — šitoje dalyje pasirodė tvirta, aiški, puiki folkloristė, nors širdyje linkime jai siekti aukštųjų meno viršūnių, siekti tarptautinio muzikos kelio — teatro kaip mūsų Colon.

Lietuviškąją koncerto dalį pradėjo su liaudies daina širdingai skambėjo. "Gieda gaideliai, ryliuoja" Banaičio pereidama prie sunkesnių kaip Šimkaus "Lopšine", Jakūbėno "Gėlės iš šieno" ir Gruodžio "Alyvos". Pabaigoje publikai prašant dar "bisui" — "Kur bakužė samanota" ir "Lietuva brangi". Ir viršprograminiai dalykėliai skambėjo aiškiai, tvirtai ir nuoširdžiai.

Labai gražų įspūdį publikai padarė jos pasirodymas antroje dalyje su lietuvišku tautiniu kostiumu. Prie piano solistei akompaniavo maestro Horacio Rogner. Programą vedė p. Irenė Veličkaitė - Simanauskienė. Koncertą organizavo A. L. Balsas.

Linkime p-lei Valadkaitei daug sekmės muzikos kelyje ir nenustoti kopti į jos viršūnes.

O. K.

• **Dar kartą primename visiems lietuviams, kad "Laiko" kalendoriaus medžiaga jau baigiama tvarkyti, kas dar nepadavė žinių, prašome paskubėti. Kalendoriuje tilps tautiečiai turintieji telefonus, įmones, dirbtuves, parduotuves ir tt. Norime, kad lietuvis kreiptųsi pas lietuvį, kur jis bus gerai sąžiningai aptarnautas. Taip pat tilps sąrašai įvairių profesionalų kaip daktarų, advokatų, inžinierių, siuvėjų, stalių ir kt. Žinias skubiai prisiųskite "Laiko" administracijai. Tame kalendoriuje tilps ir daugelio mūsų kolonijos pramoninkų, bei prekybininkų skelbimai. Visais kalendoriaus reikalais malonėkite kreiptis į Pijų Gudelevičių "Laiko" administratorių arba telefonu 208-5027.**

• **Marija Mikučionytė** - atžalynietė 24.10.69. savųjų tarpe atšventė 14 metų sukaktį.

• **Estela Kliaugaitė**, aukštesnės mokyklos mokinė, pasižymi sporte jieties metime. Su šios rūšies sportu laimėjo šio mėn. pradžioje taurę. Be šios taurės turi surinkusi 2 kitas taures ir 10 medalių. Sveikiname jaunąją sportininkę.

• **Elektro technikas Leonas Veglo** spalio mėn. pabaigoje su radio stočių įrengimo kompanija buvo išvykęs į Saltą, ten įrengti R. V. G. Saltos radio stotį, kur darbavosi keletą dienų.

• **Radio Valandėlė "Lietuvos Aidai"** dabar girdima kiekvieną šeštadienį per "Radio Ameriką" stotį 22.30 val.

• **Susivienijimo Lietuvių Argentinoje Centro Valdyba ruošia Dr. V. Kudirkos mirties sukakties minėjimą — akademiją, kuri įvyks dr. V. Kudirkos rūmų salėje Av. S. Martin 3175 Lanus, lapkričio 16 d. sekmadienį 16 val. Bus atidengta atmintinė lenta Visi lietuviai yra nuoširdžiai laukiami šiame minėjime.**

PADĖKA

Ponui Jonui Kovalewski padovanojusiam du maišu cemento ir **broliams Kazlauskams** padovanojusiems vieną maišą cemento (šiuo metu jo labai sunku gauti), nuoširdžiai dėkojame. Taip pat dėkojame p. **Jurgiui Bašinskui** veltui taisiusiam kamionetą.

Lietuvių parapijos vadovybė.

PASINAUDOKITE ATOSTOGOMIS

Sveikatai išsaugoti yra visiems reikalingas poilsis. Villa del Dique yra lietuvių kolonija ir daugelio pamėgtas kurortinis miestelis Kordobos kalnuose, šalia gražaus ežero. Jau baigiama įrengti didelis maudymosi baseinas. Čia ištisų metų oras yra tinkamas atostogoms. Prie Šv. Kazimiero koplyčios yra atnaujintas, patogus, su keliom virtuvėm, poilsio namas šeimoms. Iš Bs. Aires yra tiesioginis susisiekimas omnibusais: "Colta", "Valle de Calamuchita" ir "Chevallier". Norintieji ten važiuoti nedelsiant tesusitaria dėl laiko ir kitų sąlygų šiuo adresu: kun. V. Šimanskis, Casa San Casimiro, Villa del Dique, Pcia. Cordoba.

Negailestingai mirčiai išplėšus iš gyvųjų tarpo VYTAUTĄ PLAČIAKĮ, jo liūdinčią žmoną Valę, sūnų Leonardą, pp. Jarašiūnų, Kaminskų ir Balnių šeimas nuoširdžiai užjaučiu.

Pijus Gudelevičius.

LIETUVIŲ AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS METINĖ ŠVENTĖ 16.XI.69 M. 10 V. IŠKILMINGOS MIŠIOS